

SZÉKELYSÉG

POLITIKAI HETILAP.

Megjelenik: minden vasárnap reggel.

ELFIZETÉSI ÁR: egész évre 8 K, fel évre 4 K., negyed évre 2 K, egy hónapra 80 fill.
Egyes szám ára 16 fill. Nyílttér sora 40 fill.

Felülsz szerkesztő és lapfajlonos:

DR. NAGY BÉNI ÜGYVÉD.

SZERKESZTŐSÉG: Dr. Nagy Béni ügyvéd irodája, Csíkszeredában, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

KIADÓHIVATAL: Létz János könyvnyomdája Csíkszeredában, hova a hirdetések, nyílttér közlemények, előfizetési pénzek stb. küldendők. Közzétételük nem adóznak vissza. Hirdetési díjak legolcsóbban számítatnak.

A gyergyószentmiklósi eset.

Csíkszereda, dec. 15.

Kovács Lajos kir. közjegyzőnek a gyergyószentmiklósi két kaszinóból történt kigolyóztatása s az azzal egybefüggő mozgalmak ügyében sok tekintetben más feltevéseim és következtetéseim vannak, mint a melyekkel kapcsolatban ez az ügy tárgyalatik. Azért kötelességemnek tartom elmondani nézeteimet, habár azok ellenkezének is a közfelfogásokkal.

Szeretem a harcot, mert az mindig tisztít, de gyűlölöm az érdekharcot, mert az mindig mocskol. Pedig úgy látom, hogy az egész örménykérdés felvetése kezdetül fogva érdekharc volt. Annak a sok piszoknak, mit az emberek mostanság nálunk egymáshoz vagdosnak s a melylyel beszennyezték egész vármegyei közéletünket, minden vonalon ez az érdekharc volt a mozgatója. Ennek az érdekében üldöztük az erdővásárló zsidókat s ennek érdekében piszkoltuk egymást megvesztegetésekkel, panamakkkal és minden ocsmánysággal.

Most dülőre kezdettünk jutni s tisztultabb nézetek kezdenek uralkodni. Szeretem binni, hogy az utolsó felvonás volt az örmény kérdés, melynek felvetésénél nem utolsó helyen áll azon közfelfogásbeli feltevés, mely Budapestről áradt, hogy azért kellett volna a panamázasok utján a zsidókat oly vehementer ütni s azért kellett egyeseket oly galádul támadni és gyanúsítani, mert a zsidók sok üzletet elkaparítottak az addig a helyi piacot kizárólag uráló örmény vállalkozók orra elől. Ezen téves, de merész feltevésnek a közfelfogásban való megrögzítése még kesőbbre tette a harcot, mely hogy csak az örménykérdés formájában ütött ki, az csak a véletlen játéka.

A Kovács Lajos tanulmánya, melynek öletéből ez a kérdés kipattant, csak az ürügyet szolgáltatta. De Kovács Lajos is hibázott, mert épen semmi szüksége nem volt arra, hogy tanulmányában az örmények eredetét kutassa és boncolgassa s hogy egyáltalán e témával foglalkozzon. Ha ostorozni kívánta némelyeknek az arányjogok szerzése körüli kapzsiságát, vagy visszaéléseit, azt megtehette volna akár az egyeseknek névszerint való felsorolásával, de a nélkül, hogy a mindíg kényes fajeredet kutatásokat emlegetésével általános következtetéseket vonjon és felemlegessen, mert a konkrét visszaélés nem faji, hanem egyéni bűn. Mi köze van a birtokrendezési ügynek ahoz, hogy az örmények lóháton-e, avagy gyalog vándoroltak be? Avagy mi befolyással van az ügyre az, ha tudjuk, hogy a mai családok egy része üstföldöző, kalányos, fucsikás, rostás, téglavető vagy muzsikuss volt-e? Mit bizonyít az, hogy a faluvégén

tanyáztak e, vagy benn laktak a faluban? Sőt még annak a bizonyítgatása is ma már kevés értékkel bír, hogy bevándoroltak-e, vagy ősidőktől fogva velünk laktak.

Mind ezekkel szemben azonban tagadhatatlanul el kell ismerni, hogy az örmény intelligencia első felhevülésében még nagyobb botlást követett azzal, hogy azon két testületben, melyben magát uralkodónak tudta, azt a kérdést felvetette és bosszuját kitöltötte. Azt nem gondolta meg, hogy az ily okból és ily uton való elégtételvésnek távolról sincs meg az a társadalmi megbélyegző és dehonoszláló értéke, a milyent ő Kovács Lajosra zudítani kívánt. Meggondolatlan kirohanásával a faji harc látszatát demonstrálta, mely azonban inkább hencseregés, mint harc volt az elbizakodott erő teljes tudatában. Nem harc tehát, hanem eltiprás száundéka volt.

Én alapjában örménykérdést egyáltalában nem ismerek mert ismerni sem akarok. A kérdésnek ilyen alapon való tárgyalását a legkomolyabban elítélem de be kell ismerjék azt, hogy azok az okok melyek a kérdés tárgyalását ily irányba terelték az előzmények számbavételével teljesen jogosultak és érték egyedül és kizárólag az örmény intelligenciát teszem felelőssé.

A kérdésben Kovács Lajost csak bűnbaknak tekintem, mert annak feszegetése, nem az ő tanulmányának megjelenésével kezdődött, hanem sokkal előbb a vármegyei választásokat megelőző személyes harcok és piszkolódások idejében, a mikor a véletlenül örmény egyik alispánjelölt mellett az örmények mi ut egy ember álltak sorompóba s nyíltan hirdették, hogy az örményeknek most össze kell tartaniok. Miért? Mi szükség volt ezen jelszóra? Hiszen az alispánjelölt a megelőző választáson sem mint örmény került a főjegyzői székbe, hanem mint amaz állás betöltésére hivatott férfiú. Mi szükség volt most tehát arra, hogy ői megtegyék örménynek. Az alispánnak ez ideig eszéigában sem volt arra gondolni, hogy az ő érdemei a faji örménység hangoztatásával erősbödnének. Sőt feltevések róla, hogy nem vette valami jó néven, hogy őt ezen jelszó alá keverték. Azt hitte talán, hogy az alispáni székbe könnyebben juthat, ha megteszik örménynek, mert ezzel minden fáradság nélkül a törvényhatósági bizottság tagjainak egy nagy komplexumát biztosítja s így a faji összetartással biztosított szavazatok mellé könnyebb lesz a szükséges többséget megteremtteni. Ha így gondolkoztak igazuk volt, csak hogy a háttér elfelejtették letakarni s a következményekkel nem vetettek számot.

Itt hiába veti ellen valaki, hogy az örménykérdés hírlapilag előbb az ellen-

párt részéről vetetett fel. Igaz, hogy hírlapilag az ellenpárt vetette fel előbb, de csak akkor, mikor már a pohár csordultig volt a tudatlanabb örményeknek uton-utfélen való kérkedő és hetvenkedő hivalkodásával; hatalmi tiltengésben szenvedő sajtójuk pedig csak úgy okádta a bűdös szennyet és égető látványt. Köszönjek meg neki, mert e téren még sok babért szerezhet.

Most az volna a kérdés, hogy a gyergyószentmiklósi kirohanás faji harc akart-e lenni?

Én erre határozottan nemmel felelek, mert bármilyen nagy elbizakodottságra jogosították is fel az örménységet egy pillanatra a lefolyt események és azok eredményei, még sem tudom őket oly vakmerőeknek, hogy a nyílt faji győzelem eredményének reményével kecsgetelhetek magukat. Cirkumspektus eszközzel nyomban át kell látniok, hogy az Olt hamarabb fog a csicsói Hargita tetején átfolyni, mintsem a nyílt faji harc felvetése esetén, az ők győzelmében bízni. Isten metisen faji harcot, hi ezen az esetben csakugyan lovon vagy gyatog kellene valamelyik fajnak innen kihurcolkodnia, mert itt békében egy percig sem elhelnének együtt. Már pedig ha két századon át itt együtt teljes békében megéltünk, az a kívánatos, hogy tovább is békességben legyünk. Ehez pedig a gyengébb félől el kell várnunk annyi alkalmazkodni tudó bölcseséget, hogy faji felsőbbiséget és előnyöket ne igényeljenek s annak felvetésétől és színtereléstől ne csak óvakodjanak, hanem annak demonstrálását mindenütt okosan kerüljék.

A kérdés már is igen fontos társadalmi — s úgy látszik — még politikai kérdéssé is akarja kinőni magát. Legközelebbi élő példa rá a legközelebbi napok egyik hírlapi híre, melyből az látszik, hogy például a szomszéd Háromszék megyében már oly tisztára veszik Csíkban az örmény hegemoniát, hogy a meg sem írult csíkszeredai választókerület képviselőjelöltjeül nyomban gondoskodnak egy örményjelölt ajánlásáról, ki nek érdemeiről a csíkiak sejtelmével sem birnak ugyan, de a háromszéki szomszédok elég ajánlatosnak tartják az ő örménységét. A dolog igen komikus, de minden esetre megszívlelendő. Távol álló énem, hogy az ilyen mihasznáskodást az örmények rovására tudjam be, de maguk is átláthatják, hogy jelen viszonyok közt így ilyen kis eset is, milyen jellemzőnek látszik.

A fennebb elmondottak alapján, azon meggyőződésemnek kell kifejezést adjak, hogy a gyergyószentmiklósi eseményeket felette sajnálom. Kovács Lajost sem jögom, sem okom nincs védelmezni, mert a védekezés az ő joga. De hogy a vele

szemben vélt sérelmet a örménység teljesen az örménykérdés alapjára helyezkedve torolta meg, az tagadhatatlan. És épen ez a sajuos, mondhatnám: szegyenletes.

Véleményem az, hogy az elhamarkodott eset felelt térjünk napi rendre, mert azt kívánja a higgadt megfontolás.

Az az ostobán tendenciozus fenyegetés, hogy a felmerült mozgalmakkal és azokhoz kapcsolt következtetésekkel valóki az örményeket a nemzetiségek sorába kívánna terelni a a Gorove, Lengyel, Issekutz, Zakariás stb. nevét a nemzetiségi igazgatókkal egy sorba akarván helyezni, csak gyerekes mesebeszéd s a halás kedvéért hozatik fel. Sokkal jobban összerförtünk hazafiságban, hogy sem ilyen felleveket csak felvetni is kellene. A ki ilyeneket vet fel, az harcot akar. A harcnak pedig nézünk elébe.

A Székely Szövetség gyűlése.

A Székely-Szövetség központi vezetősége dec. 10-én tartotta az évben utolsó gyűlést Deák Lajos kir. tanácsos elnök vezetésével.

Deák Lajos elnök beszámolt az igazságügyminiszter által egybehívott birtokrendzési anket tárgyalásának eredményéről, melyen a Szövetség képviselőiben László Gyula és dr. Sárkány Miklós vettek részt. Az anketen sok felszólalás történt, melynek figyelembe vételével a székely szempontok is teljes mértékben kielégítettek. A három napos tárgyalás után teljesen jó munkát lehet várni anynyival inkább, mert úgy a miniszter, mint az ügyben munkatársa dr. Sebess Dénes a székeység önzelen barátai s a reformokat tapasztalataik alapján közjóra akarják életbe léptetni, hogy abból a székeleységnek haszna legyen.

Folytatólag Máthé József főtitkár mutata be az időközben érkezelt fontosabb darabokat.

Nevezetesen a keresk m. kir. miniszternek a kőpcei szónabánya, sequens József sepeiszentgyörgyi postjára, valamint a székely ásványvizek szállításiának támogatása tárgyában a Szövetséghez intézet leiratát. A leiratok közöltetnek az érdekeltekkel azzal, hogy ha nem is lehetett mindezt elérni, jelentékeny kedvezményekről van szó, amiket jövőre okos előrelátással fokozni lehet.

Felolvasták a Szövetség által az egyetemk fűrdőügyi tanszerkezeti felállítás tárgyában indított mozgalmára dr. Hankó Vilmos által az Orsz. Balneológiai Egyesület választásiát. Az ügyet a Szövetség az érdekel és megkereselt miniszter válaszáig függőben tartja.

Kimondotta azonban, hogy a székely fűrdők ismertető népies füzetének új kiadását, ami teljesen elfogyott, maga is sürgős szükségnek tartja és e tárgyban előterjesztést tesz a székelyföldi miniszteri kirendeltségnek, amely a munkakörében a székely fűrdők és ásványvizek felkarolására már is jelentékeny sikerrel dolgozott.

Folytatólag tárgyalatott a sepeiszentgyörgyi nőipariskola ügye, melynek a Szövetség közbenjárására a keresk. miniszter 5 egyenként 150 koronás ösztöndíjat adományozott. A Szövetség most újabb előterjesztéssel él a segély további folyósításáért.

Végül az elnök indítványára egy kolozsvár—szászrégeni vasúti összeköttetés létesítése ügyében láthatólag mezőségi és szász érdekeltség által kezdeményezett mozgalom kapcsán elhatározta a szövetség, hogy a kolozsvár—marosvásárhely—székelyudvarhely—sepeiszentgyörgyi vasút ügyét újból felelevenítse e kérdéshez az eddig télen Marosvásárhely és Maros-Torda megye közönségének érdeklődését is kéri. Az elől említett kolozsvár—szászrégeni vasút felszázaddal vetné vissza Marosvásárhely fejlődését s még ezenfelül ismét csak nemzetiségi vidéket érintene a magyarság kárára. Megkeresi ez ügyben a Szövetség a székely iparkamarát, a keresk. kormányt s mindazokat a számottevő tényezőket, akiknek befolyásán ez ügy javára biztosítható.

Harszti Sándor indítványára a Szövetség felhívja a Muzeumok és Könyvtárak Országos Tanácsát a székelyföldi nagyobb községek könyvtárakkal való támogatására. Ezzel a gyűlés véget ért.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Plebános beiktatás.** Kórody Mihály plebánosnak ünnepléses beiktatása Csíkszentmiklóson december 9-én történt. A beiktatást Murányi Kálmán főesperes-plebános végezte.

— **Veér György tábla tanácselnök.** Veér György brassói kir. törvényszéki elnököt, ki a mi törvényszékünknel is huzamosabb ideig volt bíró, a király kinevezte Szegedre kir. tábla tanács elnöké.

— **Esküdvé.** Arnyitkai Svaiczer Boriska és csiktaplocazi Lázár Miklós folyó hó 4-én Tusnádfürdőn tartották házassági egybekelésüket.

— **Eljegyzés.** Csedő Gergely csiktaplocazi illetőségű vizsgázott telekvi gyakornok folyó hó 15-én jegyezte el Györfpál Tamás és neje szül. Orbán Róza csiktaplocazi lakos kedves leányát Erzséket. Gratulálunk.

— **Az első hó.** Az az nem épen első, mert az idén már szeptemberben volt egy alkalommal részünk. Csakhogy ez nem volt komoly, míg az a havazás, mely az elmúlt hét közepén kezdődött s ma is tart, épen más valami. Ebből már márczius, helyesebben április vagy május hónapja előtt nem gubalyozunk ki. Reméljük, hogy a tél egyéb örömei mellett abban a szerencsében is részünk lesz, hogy most már a halatlan mértékre felszolgált faarak is valamivel alább esnek.

— **„Uránia” városunkba.** Molnár Viktor zlamtitkár elnöklele alatt álló budapesti „Uránia” magyar tud. színház 1907 évi január hó 14., 15. és 16-ik napjain városunkban a „Vigadó” szálló nagy termében tudományos előadást rendez. Felhívjuk olvasó közönségünk figyelmét jó előre ezen tervbe vett előadásokra.

— **„Parrotoljunk a mátyári parrot!”** Ezzel a cifra jelmondattal hozza forgalombu a Hulban und Damaszek bécsi cég kalapgyártmányait és perfiditáját, melylyel árúit mint magyar gyártmányt akarja feltüntetni, még azzal is tetézi, hogy a kalapok bélése a magyar koronát is rányomtatja. A szegedi rendőrség egy hozzá érkezett följelentésre az ottani kereskedőknél vizsgálatot tartott és Szarvas J. József ízletében 70 kalapot foglalt le, továbbá lefoglalta a bécsi cég éppen ott időzött utazójának mintakollekcióját.

Megvételre keresek

Csikszereddnek valamelyik utcajában vagy a Csikszereda és Zsögöd közti mezőn egy **bel-söt házsal** vagy pusztán 3—4000 koronáig.

Czim a kindóhivatalban.

Közönség köréből.*)

Tekintetes Kovács Lajos kir. közjoggyz úrnak Győszentmiklós.

Miödn a m. kir. igazságügyminiszter urhoz benyújtott nagybecsi, fűradságos és pártatlanul megirt, ami hibáinkat is ostorozó tanulmányáért, melybe a székeleység érdekét önzellenl pártfogásába vette, hálás köszönetünket nyilvánítjuk, s el nem mulaszthatjuk egész bizalommal felkérni, hogy tartson ki ügyünk mellett továbbra is és ne engedje magát terrorizálni azon méltatlan támadások által, melyeknek az öket meg nem illeő vezérszerepet féltő öszetömröült örmények illették.

Szolgaljon ezen méltatlan támadásokért előgtételtül a székeleység ragaszkodása, szeretet és tisztelete.

Árassza el Isten áldásaival és éltesse sokáig.

Győszentmiklós, 1906. december hava.

Mindazentul, eggyüttelkéz.

Pál József,
Blénessy Albert,
ifj. Márton Lajos,
Pál Sándor fels.,
Pál Sándor,
Madaras Albert
és még körülbelül kétázikan.

II.

Gyergyószentmiklós, dec. 1.

Cikkirő igazán kéjlel mondja el az esetet. mikor én, szerinte megzavartam a püspök ur örmét „kálvinista tisztelegéssel.” Csakhogy eikk irónak vérdőben van a fordítás vágya és ottól va zettette, csak egy részét mondja el a dolognak, mely a képet hamisan tünteti fel.

A felhozott eset következőleg áll:

Mikor legutóbb a püspök ur Gyergyóban járt, én a helybeli ref. egyház főgondnokaként, illendőnek találtam, egyházzam nehány előkelő hívét, tisztelegre vezetni a fűpásztor elé.

Tekerpátrkon volt a végősi egyházi funkció. Amink bejezte után öft püspök urát üdvözöltem. Ezt az alkalmat felhasználtam arra, hogy a székeleység érdekében, dr. Szilvási János horssziki volt fűrdőrv.ának, azon napokban megjelent, a székeley erkölcsök megfogathatósáival foglalkozó „posthumus” tanulmányát ismerttessem.

Sonkittől meg nem bíva, csakis a székeley népnék szívenem viselt érdekelőt öszhűztetve, — magamat a cikkirő és hozzá talán hasonlók öllögültágának kitéve. — arra kértom püspök urat, hogy miután a székeley nép dologiba, az akkor ki látába helyezett állami beavatkozás itt csak anyagi dolgokbaa fog örvényesülni: ezzel karöltve tegye meg 6 is, hogy a Gyergyóban szülők és gyermekek közötti, tevérték közötti ádász gyilkölődésnek, a népet demoralizáló vizsálykodásoknak, vagyoni ömészt perlekedéseknek megszüntetése érdekében, hivatásának magaslátán álló papasága útján, tészesen meg mindent. Mert — a mint mondtam — a világi hatóságok, az állam, ö tekintetben semmit sem tehetnek, ellenben az egyház a az annak kezelőse alatt álló iskolák azok, melyek a gyógyítás tekintetében, a családokhoz férközhettek és sikerrel működhetnek.

Igaz, hogy püspök ur meg volt lepvo, hogy ezeket töleim. — egy idegen feltekezetheli embertől — kellett hallania, azonban papjai egész nyíltsággal beismeréven az orvoslást váró állapnik létezését: nem tekintett engem „unoprotonának.” Amnyr nem tekintett, hogy bejött Szentmiklóra, megáztatott látogatásáival; — pedig híven kültl sem soknak házzal járt.

Nos cikkirő ur! ön nem tudja arról, hogy a székeley nép érdeke ugyan is indokoltá tette, hogy mikor egy befolyásos, tenni tudó fűpásztor volt (Gyergyóban ritka vendége: no simákoljtan előtte, hanem mutasson nek a hájra?)

Az ön rövidlátása öltöten valónóggal talány! Igazán öbbit hittem ön fölöl, semmit feltetni tul-

*) E rovat alatt küzletékért a beklüdtör ter-
heli a felelőségg. Szek.

MEGLEPŐ SZÉP

és igen nagy választék legújabb kivitelű **gyerektájkák, női és férfi dísztagyokban, ugyszin-
tén mindenféle női, férfi és gyerek divatcikkekben és vásznakban.**

Miután nagy raktár van gyerektájkák és dísztagyokban, darczára a folytonos áremelkedéseknek **leszállított, árban
lesznek elárusítva.** — Állandó raktár legjobb minőségű **VARRÓPÉEK**ben. Tisztelettel **POTOTZKY PÁL.**

am volna, hogy ki is meri mondani, miszerint a...
szekelykodás lett volna helyénvaló, nem pedig a nyil...
és igaz szó.

Allott volna elő cikkirő és világosította volna...
fel a filpászort, vagy innerva cikkirő urat, bízhat...
volna ezelőtt pár hétel alban, hogy az anketen...
hízen fogja tulmácsolni Gyergyónak — s nem csak...
saját lajának — érdekelt; más esetben nem maentem...
volna plüssök ur elő. — második esetben pedig nem...
találtam volna küzdelemben állónak „Tanulmány”...
omat megírni.

Csaklogy léssa cikkirő, őnt saját hívei is...
olyanuk ismerik, miként őn.

Mikor ugyanis szó volt arról, hogy az anketre...
Gyergyóból senkik sem hívtak meg, mégis őnt fel...
küldték, hogy nézen szét és szekely őrmény-zöld...
közé érdeken hason oda, hogy Gyergyónak va...
gyonni föllendüléssel kezdülött és jövőben való...
virágzását biztatót erőlételadónak meg ne semmizít...
esének, — egy őrmény barátommal folytatott be...
szél közben meggyeztem, hogy az őn küldetés...
sikerrel nem fog járni. Nem pedig azért, mert őnek...
sina modorán és mézes nyelven kívül nincs egybe...
Nincs meg a küzdelemben való ismerete, fáján kívül...
más érdekelt felkésülni tudása.

Az erre kapott válasz, szószentet ez volt: „tudod...
igaz, de olyan jól tud smajklizni.” Ekkor lettem...
bizonyos, hogy ki az ma a gyergyói és enki őrmény...
szekely, a milyen emberei, az ők érdekeikre...
figyelnél, informálnál, simáskodnál, smajkliz...
szani, — s ha kell — muszáj beiktetni. lerán...
tani, minden időben voltak? Levelez. utazik, híze...
log, simáskodik. vádol. — a hogy a faji érdek...
esetenként képviselni e bszertéket találja.

Cikkirőnk azon aggodalmát illetőleg, hogy az őn...
„Tanulmányom” alapján fogjuk majd vala...
mikor az őrményeket megítélni, megjegyzem, mi...
szerint a tanulmányból mindenki láthatja, hogy őn...
Gyergyóról s kevés vonatkozással Csáikról beszélek...
Az őrmények dolgait illetőleg szólnék csak Gyer...
gyóval foglalkozom, sőt az itteniekéből — is kivé...
teleket teszek.

Ne higyje cikkirő, hogy egy tanulmányunk...
megírásánál mindenki úgy jár el mint ő, hogy...
személyeskedik, egy pár okmányt lemásol, abból...
ferde következtetéseket von le, de a mellett nem...
tanul, nem olvas, nem kutat s a tüköt mégis meg...
tud: meg nem rája.

Sem ma, sem jövőben a Birténitörő nem fog...
az ő nyomdokaik beladni. A ki pedig megtalálja...
sz én tanulmányomat: az a „2-ik Kovács, Lajos”...
azt összevont más adatokkal is, úgy szíri le meg...
győződését.

En is úgy tettem. Én mikor az itteni dolgok...
ról, itteni emberekről írtam, annyival nagyobb meg...
nyitvásmra tudtam ezt tenni, mert ha az 1000...
éves magyar honfoglalásra nézve is vannak hazyo...
mányok: mennyivel inkább találhatók ilyenek Gyer...
gyóban. Csikban, az őrmények 200 és néhány éves...
történetére nézve.

Mikor egy ma 80 éves ember, — főleg ha...
családjában az apa, — nagyapa magas kort értek...
el, — majdnem az őrmények ide teleplésének ide...
jéről való közvetlen tudásból tudja a hazyomá...
nyokat, — akkor sokkal kevésbé foghat fann...
tévedés, semmint az én tanulmányomban foglaltakat...
egyszerűen félredobni lehetne.

Különb nem vágyom arra, hogy tanulmá...
nyomat másutt figyelmebe vetnék légyen, mint éppen...
az anketen, a hova az irányítva volt. A megmaradt...
kevés példányt is csak annak adtam, ki az iránt...
érdeklődő, hozzám fordult.

Nem is olvasták ezt addig Gyergyón kívül...
sokan. Azonban miután cikkirő annak olvasására...
valósággal bizsermény: ó változott s magával —...
100 at 1 ellen — a személyes küzdelem terére...
vitt. — személyes támadásokban az őrmény faji...
gyereket hamálaliba veték, gyalázó cikkeiket terjesz...
tették: védelem érdekében kénytelen voltam és is...
jelen válnomot tölh azaz példányban szétkül...
deni: — az ügynek megismertetés végett még...
egyszer kinyomatott tanulmányt egyült. Így aztán...
sz őnk baromdornak következményeként, ezeket...
Gyergyó határára én is fogják olvasni, őnököt ott...
is fogják ismerni.

Léssa cikkirő, én pedig visszant attól félek...
hogy az őn cikkének tárgyilag tartalma mellett...
gyönyörű irány, már legkisebbel kiszorítja a kő...

népiskolákból a Szavérnyi és Kaposi ókezesülést...
És télek, hogy miután őn réam olvasta búneimnek...
teljes lajstromát — melyben a legnyugabb az, hogy...
nemcsak a birtok viszonyokba, de az őrmények...
itteni viselkedésének kérdésébe is bevilágítani bator...
kodtam: magam is meg fogom háni, hogy avatlan...
késsel kezelt hozzá nyultam szoklona.

Meg fogom báni, hogy mikor 14 év alatt...
annyi alkalmam lett volna magamat bele dobni...
abba az úrban, mely Gyergyóban felszínen tartott...
volna: miért nem tettem azt?

Mindketten csalódtokt vagyonk. Ön...
aggodalmában, reményében, én pedig félelemben.

Hogy miért mérészköltem én az ő itteni faji...
uralma ellen törni, miért láttam erre az időt éppen...
most elérkeznie, azt cikkirő, — ha világosság...
nem szokott szeméivel a mai állapotokat látna meg...
érthette volna.

Ezelőt csak 30 évvel, nem mert itt senki...
szólani az őnk által létesített faji uralom ellen. A...
ki csak piszezni látokodott, jaj volt annak: el...
tiporák. Mert őnk azt hitték, hogy az Isten ide...
uralomra küldte az őrményeket. A szekely nép...
nem való egyébre, mint hogy ledöntse a más fajtát...
és azokat tulajba kösse.

A szekely nem volt egyéb őnöknek, mint...
„moscska magyar”, — „cibérés”, — „fászujkás”, —...
„ngázó”. Az utóbbi elnevezése hangzott föl legtöb...
szőr ajkukon. Miután pedig senki által kétségbe...
nem vonható tény az, hogy mikor az ember harag...
szik beszéljen bár „sib” nyelvet midig anyanyelvén...
fejezi ki tohahorodását: az ethnographia van...
bivatta föllérinti: hogy őnk miért minden eadny...
álult vintott tohahorodást lecsörtöl.

Ha a gyergyói őrmény is...
tanulni, világot látni, hazajött és nem...
mutat az tisztelek, annak csufolóda szemrehányó...
ma is azt mondja az ősi foglalkozásában szorgoskod...
testvér: „magyarnak való vagy te!” Az őrmény...
apn, a tanulába nem igyekvő fiát így korholja:...
„mit lát magyar akarsz lenni!”

De hát mindezen féltékenzsát, faji túltengést...
tanúsító dolgok mellett, őnk nem termeltet uralomra...
különösen nem arra, hogy az ő szekely lakosság...
föltét tovább is föltét gyakoroljanak.

En nem azért van ez így, mert én mondom...
mert a tanulmányban ezeket fejtegettem, ha...
zért mondom: mert látom, hogy így van.

Hiszem tudom én azt:
„Nem a kakas szavára kezd virradni, —
De a kakas kiált: mert hogy virrad.”

Nem ábránd tehát az, hogy a hegemonyát...
melyet őn faja elfoglalt; a szekely nép, rövid idő...
viszaszerzi. Mert iteni és emberi jogon itt, e vár...
megyében, az csak őt illeti!

Nem kívánok cikkirőtől semmit, mint azt...
hogy vegye le azt a szonilveget, melylyel mindent...
faji szempontból lát, léssa be, hogy mikor a világ...
nagyot fordult, nem lehet ódi, elmaradásokra valló...
elvekből megcsontosodva élni.

A „püncin nem movere” elvének alkalmazása...
mellett úgy lejárják magokat a cikkirő fájához tar...
tozók, a hogy ma az elképzelti sem birják.

Ha én vezérlik akar és tud lenni, akkor...
nyissa fel a szemét. Aljlon élükre ne engedje, hogy...
mint a csiki havyok küzött borávdorlásuk és bo...
lyongásuk közben, egy kis fekete kutyának üszlino...
térítette őket a helyes útra: ma is csak a faji ura...
lom üszlino, az ellenük bármely ohalról föllhangzó...
ítélet által elvakított dühöngés üszlino legyenek...
vezetőik.

Befolyásánál fogva utólkénél kapja meg a...
számítlan javitandókat. Egyet „kávévinta”, nyilt...
sággal én is ajánlatok figyelmebe és pedig olyat...
a melynek végrehejtése, majdnem kisértőleg östől...
fligg.

Az őrmények legtisztelendő szentjének, vilá...
gadó szent Gergelynek ünnepe szombat napra esik...
És a gyergyószentmiklósiakat az az ünnepe nem...
tartják meg, átteszik a következő napra.

A kik nem ismerik az őn fájának bizgó val...
lisságát, az őn tanulmányomban változ tisztekedé...
és kufár aszallomok hatását látják alólól, hogy az...
itteni betivásár napjára az szombatot: még szent...
Gergelynapjánk megisztelezéséért sem áldoztak föl.

Eszel, cikkiróval végestem is. Nem azért...
mintha támadásaira még sokat nem tudni válaszolni...
De hát, kárba vesztet fárduvá szerezcent mosni!

Hanem én munkám után élő ember vagyok...
Nekem dolgoznom kell; mert csak ez után szerzem...
meg anyagi szükségleteimet. Nem osztoztok nekem...
senki njándokot: mert a „borraváló-rendesert” én...
csak cselédekhez méltónak tartom.

Ha küzdelek van szobán: akkor anyagi ka...
rommal is szaktok annak megvédésére időt, de mi...
kor magam védelemzésére kellene sikra szállanom...
arra nincs időm, megelégszem onnyal.

Részemről lezárom az ellenem indított hajas...
nak akit és őnt s vele egyetértő társait, kik tel...
betetlen dühökben, válogatás nélküli fegyverekkel...
— küzdtök pedig mindazokkal, a melyeket én ta...
nulmányomban, faji használatban lövőként föl is...
említettem. — támadtak réám: kinevetem Tragi...
kusan egy sem vehetem azt, hogy általam kimond...
ott igazságokért ellenem, — majdnem kivétel nél...
kül — mind küzdelembé lépnek.

Egyedül vagyok, de mellettem van az igaz...
ság, ez pedig erősebb, mint őnk egyenként és ősz...
szerevé. Irának bármít, engem az őnk támadása...
érintetlenül hagy; annyival inkább, mert ha kimu...
tatauk is, hogy a „Tanulmány”-ban tévedtem, ta...
lán megbízhatatlan adatokat használtam föl: aho...
sem a tisztességnek, sem a becsületnek semmi köze...
nincs.

Persze az őnk faji felfogása ebben is más...
Tanuskodik erről a cikkirő által asított és ma már...
valósággal ürgögésbe átesapott fölháborodásunknak...
azon megnyilatkozása, hogy nov. 29 én a gyergyói...
kereskedelmi körhöl mint olvasó egyetlehl, tegnap...
pedig a gyergyói kaszinából, választmányi határo...
zatokkal kizártak

A faji valódi föllégés szerint, megérett...
őrményeket: az őrmények tehát a kereskedői...
körben itélnek föltöten Est az igazság érzéket is...
talán nagy nemzeti multjuk tereiről hozták? A...
gyergyói kereskedők kizártak a körből, mert nem...
vagyok közből való.

Van tehát egy kérdés melyben egyetértünk...
Elismerem — tisztelet a nagyon kevés kivételnek...
én neza vagyok közből való!

A kaszinó választmánya, szintén a megérett...
őrményekkel — azokkal vagyoni érdekek után...
egyívő tartózó, — beházasodások után az uralom...
lovó fíjjal összekapcsol tagokkal, — szintén ki...
mondta a kizárát.

A határozat hozatalánál csak azok nem vat...
tek részt, kik vagy izléstelennek találák a küldö...
Jemnek ezt a módját, vagy mert itt éltek ugyan és...
a fajhoz tartoznak, de más vidékről származtak, az...
országban messze résszelöl, hol az őrméey teljesen...
beolvadt a magyar fajba, őket illetőleg tehát őrmé...
ny kérdéseről szó sem lehet.

Mind a két olvasó-egyletnek megbélyegzésre...
szánt határozatait, azok jogerőre emelkedését be sem...
várvra. A faji sajtó világgá kürtöli.

A kik engem az országunk sok helyein is...
mernek, első tekintetre meg lesznek lepve. De mert...
rólam senki föl nem teszi, hogy galádsgot, meg...
becstelentő csalekményt követtem volna el, nyu...
gditan bevárják a pár nap alatt ugy is következő...
magyarizatot.

És én tudom, hogy ezután is az maradok...
a ki voltam tegnapelőtt: vagyok ma: kiról a gyü...
löleégben tájékozónak megbélyegző nyililai viz...
szapattannak.

Azok pedig, kik hozzájuk méltó fegyverek...
kel vivott baraban küzdenek, meg fogják látni...
hogy ez a harc volt az utolsó, melyet Gyergyóban...
a faji uralomnak fenntartásáért folytattak. — Mert...
a faji uralom már is ledült, szeszert, széjjel omlott.

Távolban lakó ismerőseim, kik mindezeket...
a maguk teljességében meg fogják tudni: igazat adnak...
nekem, hogy a fentekböl látható gyergyói hallatlan...
viszonyoknak, e kerület határain kívül való ismer...
tetésre. — az idő igenis itt volt. Mert, hogy Gyer...
gyóban az uralkodó faj, ma is kész volna a szent...
inquitio máglyáját felgyújtani, annak számára, ki...
az ő uralmának jogos voltát kétségbe vonja: ez az...
állapot a XX ik században, tarthatatlan és az egész...
ország területén, egyedül Csikvármegyében létezhet.

Befejezésül még csak néhány szót...
„Tanulmány”-omnak nyírávaló célja felül...
senki kétségben nem lehet.

Akartam Gyergyó székelységének helyzetét...
mindentányban, hűten esetelni, bajait föltárni, se...
gíteni.

Nagy megtakarítást

érünk el, ha

Karácsonyi ajándékaink

bevásárlást a

Galambposta

árubezerzési vállalatra bizuk.

Mindent nagykereskedői árában számít. — Jutaléka csupán a pénz ári engedmény, a melyet az eladóól von le magának.

Csegetulajdonos: GALAMB JÁNOS BUDAPEST, VII., Dohány-u. 16.

Meggyőződéses volt, hogy a birtokrendelési akciónak az erélyes bíróságok legkiválóbb tagjai, a jogszilárdok jövelői, az erélyes országgyűlési képviselők, bizonyára nem azért gyűlnek egybe, hogy a székelységnek a nélkül is nélkülözhetetlen, a nálunk mindenkinek egyaránt érdekeiben álló eddigi bírói gyakorlatnak felforgatásával súlyosbítsák. — hanem, hogy azon kényszerűen.

És ha ezen vágytól vezéreltetve, hajlandók is lesznek ez irányban mindent megtenni: szükös ges, hogy legalább egy székely kerüljön bajait, a legpróbb részleteiben is megismerjék.

Hogy e közben, egy faj sok tagjának, itteni üzelméről is szólanom kellett — ez kikerülhetetlen volt. E nélkül hittelem, lézagos és ezüdtudatlan lett volna tanulmányom.

De hogy ezzel, nem az egész ürménységet mint fajt kívántam lemutatni, ezt csak az elvakultság nem látja.

Miként lehetett volna ilye célo? Mikor egyik fivérem, épen Gyergyószentmiklósról vitt nől egy ürmény leányt, — anyai ágon a marostordai „Urmány” egyik legelőkelőbb ürmény családnak. — apai ágon pedig, szabadságharcunk egyik dicső vértanújának, a gyergyói és ürmény származású Kis Ernő családjával közös eredetű „Kis család”-nak — srját.

És mikor fivérem ezt, a hozományon kívül más vagyonnal nem bíró nő, nyilván nem pénzért vette feleségül: ha a Gyergyóban uralkó üzelmek részeseinek tartottam volna minden ürményt — és ha minden csikagyezi ürményt cigány-rokonságban állónak tudtam volna: bizonyára ilyen kétes nyafalásba keveredni nem nagy kedvem lett volna

Korvas Lajos.
Nfr. közzegye

Kincses kalandárium

ára 2 korona

kapható Létz János papirkereskedésében.

Közhasznú képes naptárak

valamint

karácsonyi és újévi képes lapok

a legnagyobb választékban.

Személy hitel!

Kezes és kezes nélkül határozottan papok, lelkészek, udvari, állami, megyei- és magánintézmények, tanítók, kereskedők, iparosok, nyugdíj jogosítottak, kereskedelmi alkalmazottak és üzembiztosoknak 1/4 - 20 évig terjedő időre heti, havi, 1/4 1/2 és egész évi tőkemutatás mellett!

KÜLÖNLEGESSÉG: A páris- bécsi emuete értelmében kikécsitjük a jövedelmet.

4 0/0! 4 0/0! 4 0/0! 4 0/0!

Jelzálog hitel!

300 koronától feljebb II. és III. helyre földök, városi- és vidéki házak, nyaralók, gyárak, fürdő épületek, malmok, ásványvíz és egyéb források és kőbányákra, a hacsarók 1/4 részéig.

Építési hitel!

Építési felében levő ingatlanokra 2-3 részben, oly arányban a mily arányban az építkezés előre haladt!

Bank és magánadósságok convertálása!

Váltó- és tárcsahitel! Vízleeszámítás kedekedőknek Előnyösen! Solid alapon és gyorsan eszkecsitjük mindezen fenti műveleteket előtrágya intezkedéssel.

Elsőrendű ajánlatok!

Kérjen prospectust!
Hála-zhályog mellékelendő!

MELLER L. E.
BUDAPEST,
V., KOHÁRI-UTÓJA 10. B.

Rheumát, Csuzt, Köszvény

filétlenül és biztosan gyógyít, a híros és minden házbán nélkülözhetetlen

Dr. Arányi herculesfürdői Rheuma-Olaj

Ajánlható kéz, láb, hát, mell és derekfájásnál, ütés, erőltetés, ficamodásoknál, fül-fájás és fülzúgás, fej- és fogfájásnál. Kapható a készítőnél:

Balla Sándor gyógyszerésztára Hódmezővásárhely, Kossuth-ter.

Ára egy liternek 2 korona. — Próbáltatog 1 korona. 6 koronás rendelésnél ingyen esomagosítás, bérmentve.

Vigyázz! Egy próba mindent bizonyít. Ne hagyjuk magunkat lebecezelni.

HIRDETÉSEK

mérsékelt díjazás mellett felvétetnek a „SZÉKELYSEG” kiadóhivatalában.

FISCHER ÉS TÁRSA NAGYENYED Alad-Fehér megye.

100 KAT. HOLD.

A legjobb gyümölcsfák.

20.000 gyümölcsfa elvany

1 millió gyümölcsfa alany
1 millió előkészített esemete.

20.000 fák 20.000 szőlő és Rozsák
Bogyagyümölcsök stb

100 KAT. HOLD.

Előkelő szőlőültvények.

2 millió szőlőültvény.

Európai és amerikai sima és győztes szőlőesszők stb.

Aranyfák és művelés utasítás ingyen.

EGYESÜLT FA- és SZŐLŐÜLTVÁNYISKOLÁN FISCHER ÉS TÁRSA, és AMBRÓSI M.

A világ legjobb cséplőkészletei.
Teljes jótállás kitűnő csépléssért.

Hatósági engedély nélkül szalmafedezés házak között is használhatók.

112 díjjal kitüntetett!!
A világ legegyszerűbb és leg-tökéletesebb motor

cséplőkészleteit,
valamint a leg-tökéletesebb benzin-, petrolin-, ásványolaj-motorokat ajánlja teljes jótállás mellett leg-jutányosabb árban 3-5 évi rész-letfizetésre:

Kállay motortelepe Budapest, VI. Nagymező-u. 43.
Csak ezen telepen szereshetők be a világhírű, szabad szemmel látható befeccskendőző készülékek, illatott gazdasági és ipari célokra legalkalmasabb

benzin-, petrolin-, ásványolaj-motorok és villanyos gnyjtásu benzinlokomobil készletek.

Nagy munkateljesítés. Olcsó árak. Legcecekeylebb napi kütteég.

Aki elismert kitűnő szerkesztő Cicsó motort akar venni, forduljon bizalommal ezen szakértő céghez.

Tessék a pontos címre ügyelni!
Kállay motortelepe Budapest, VI. Nagymező-u. 43.
Arjegyzék ingyen és bérmentve küldetik.

Motoraink terjesztése érdekében használt gőzgépek cserébe vétetnek.

**Irodai
ELŐJEGYZÉSI NAPTÁRAK**
1907. évre megérkeztek és kaphatók
Létz János papirüzletében
Csikszeredában.

Ha köszvényben, reumában ischiában, szenved,
vagyen egy üveg
DR. FLESCH-féle
köszvény-eseszt, mely csuzt, köszvényt reumát, kez-, láb-, hát- és derekfájást, kezek és lábak gyengeségét, fájalmakat, dagmatokat biztosan gyógyít. Hatása a legtrávélebb illó alatt észlelhető. Kapható

Dr. FLESCH E. M.
„Magyar korona” gyógyszerészárban.
Győr, Barros-ut 24. szám

Másfél deciliteres üveg ára 2 kor. Hozomósból használatra való „Családi” üveg ára 5 kor, 3 kis, vagy 2 „Családi” üveg rendelésnél már bérmentve, utánvétel mellett küldjük.